

Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение
«Средняя общеобразовательная школа №8 г.Нурлат Республики Татарстан»

«Рассмотрено»

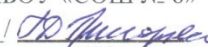
Руководитель ШМО
МБОУ «СОШ № 8»

Ф.И.О.

Протокол № 1 от
«27» 08 2018 г.

«Согласовано»

Заместитель руководителя
по УР МБОУ «СОШ № 8»

 /
Ф.И.О.

«28» 08 2018 г.

«Утверждено»

Директор МБОУ «СОШ № 8»

Ф.И.О.

Приказ № 253 от
«29» 08 2018 г.

Рабочая программа
учебного предмета «Родная (татарская) литература»
для русскоязычных учащихся 10 класса
Ахметовой Гузалии Исламовны,
учителя родного языка и литературы,
первой квалификационной категории.

Принято на заседании
педагогического совета школы
протокол № 1 от 29 августа 2018 г.

2018-2019 учебный год

Аңлатма язуы

Эш программасы түбәндәге документларны исәпкә алып төзелде:

-Россия Федерациясенең “Россия Федерациясендә белем бирү турында”гы Федераль Законы (№273, 29.12.2012);

-Россия Федерациясенең “Россия Федерациясе халык телләре турында”гы Законы (№1807-1, 12.03.2014);

-Татарстан Республикасының “Мәгариф турында”гы Законы (№68-ТРЗ 22.07.2013);

-Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгының якынча эш программасын раслау турындагы 29.04. 2010нчы елдан 1763/10нчы номерлы хаты.

-«Рус телендә урта (тулы) гомуми белем бирү мәктәпләре өчен татар теле һәм әдәбиятыннан үрнәк программалар. 1-11 нче сыйныфлар», Казан: Татарстан китап нәшрияты, 2011нче ел.

-Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы муниципаль бюджет гомумбелем бирү учреждениесе “8 нче урта гомуми белем бирү мәктәбе” нең 2018-2019нчы уку елына уку планы;

-Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы муниципаль бюджет гомумбелем бирү учреждениесе “8 нче урта гомуми белем бирү мәктәбе” нең гомуми белем бирүнең төп уку программасы.

Программа рус телендә урта(тулы) гомуми белем бирү мәктәпләре өчен татар теле һәм әдәбиятыннан үрнәк программалар: 1-11 сыйныфлар. – Казан Татарстан китап нәшрияты, 2018. буюнча атнага 1 сәгать исәбеннән елга 34 сәгать итеп төзелде.

Эш программасын тормышка ашыру өчен, түбәндәге уку-методик комплекты файдаланылды.

1. Программа: Татарстан Республикасының Мәгариф һәм фән министрлыгы тарафыннан расланган “Рус телендә урта(тулы) гомуми белем бирү мәктәпләре өчен татар теле һәм әдәбиятыннан үрнәк программалар: 1-11 нче с-лар/ [төзүче авторлар Р. З. Хәйдәрова, Р. Л. Малафеева]” – Казан: Татар. кит.нәшр., 2011;
2. Дәрәслек: Р.З.Хәйдәрова, Р.Л.Малафеева, З.М.Шаһғалиева. Казан, “Мәгариф” нәшрияты, 2009. Татар теле. Рус телендә урта гомуми белем бирүче мәктәпнең 10 нчы сыйныфы өчен дәрәслек (рус телендә сөйләшүче балалар өчен).

Уку фәненә характеристика

Билгеле булганча, укутуның максаты жәмгыять тарафыннан куелган социаль заказ белән билгеләнә. Татарстан Республикасының белем бирү системасына куйган төп бурычы – ижади фикерләүче, инициативалы, иҗтимагый тормышта актив катнашучы, белемле, ике дәүләт телендә һәм чит телләрдә дә иркен сөйләшеп аралашучы, билингваль шәхес формалаштыру.

Белем бирү өлкәсендә татар әдәбияты – эстетик төркемгә керүче предметларның берсе. Музыка, рәсем сәнгате белән янәшә сүз сәнгате – әдәбият укытыла. Ул дөньяны, тормышны, тарихны һәм бүгенгене, кешенең үз-үзен тотышын, психологиясен аңлауга ачыкч ролен үти, чөнки әдәбиятның төп өйрәнү-сүрәтләү объекты – кеше, аның рухи дөньясы, тышкы дөнья, мохит һәм башка кешеләр белән мөнәсәбәтләре.

Максат:

-әдәби әсәрләргә таянып, иң яхшы сүз сәнгате үрнәкләрендә урын алган вакыйга-күренешләр аша татар халкы тормышы белән танышу, аның яшәешенә, төп проблемаларына, рухи дөньясына кагылышлы материалларны өйрәнү, әдәби әсәрләргә анализларга, бәяләргә өйрәтү.

Бурычлар:

-башка милләт вәкилләренең күңелен яулардай, аларда гомумкешелек, эхләкый сыйфатларын тәрбияли алырдай әсәрләр аша укучыларның татар телен өйрәнүгә кызыксынуларын, ягъни уку мотивациясен көчәйтү;

-рус телендә сөйләшүче балаларны татар әдәбиятының алтын хазинәсен тәшкит иткән әдәби әсәрләр белән таныштыру;

-татар халкының тарихына, мәдәниятына ихтирам хисе тәрбияләү;

-татар әдәбияты әсәрләрен өйрәнү аша укучыларның татар телендә телдән һәм язмача аралашу мөмкинлекләрен киңәйтү, ягъни дәүләт телен өйрәнүнең сыйфатын яхшырту;
 -татар классик әдәбияты, балалар әдәбиятының, хәзерге татар әдәбиятының күренекле вәкилләрен атый белү, аларның әсәрләреннән өзеңләренә эчтәлеген аңлау һәм фикер алыша белү;
 -татар халкының әдәбияты, тарихы, мәдәнияте буенча мәгълүматлы булу.

Укыту фәненең уку планында тоткан урыны.

Эш программасы МБОУ “8 нче урта гомуми белем бирү мәктәбе” нең 2018/2019 нчы уку елына күрсәтелгән дәресләр санына яраклаштырылды. 10 нчы сыйныфларның нигез программасында татар әдәбияты дәресләренә 34 сәгать вакыт каралган. Мәктәпнең уку планында да татар әдәбиятына атнага 1 сәгать бирелү сәбәпле, эш программасында елга 34 дәрес алынды. Шуңа күрә контроль һәм язма эшләргә, бәйләнешле сөйләм үстерүгә бирелгән сәгатьләр саны кыскартып алынды. Дәресләрдә, Интернет ресурслары белән эшләү кебек эш төрләрен дә киңрәк куллану, компьютер технологияләрен күбрәк кертү планлаштырыла.

Татар әдәбиятынан программаның эчтәлеге **Белем һәм тормыш (10 сәг)**

М.Хөсәен. "Китап" шигыре. "Минем яраткан китабым" темасына сөйләшү. Р.Фәхреддин "Китап һәм уку". Текст эчтәлеге. К.Насыриның "Тәрбия китабы"нан өзеңләр. Безнең тормышыбызда китапларның роле. "Китапханәдә" темасына диалоглар төзү. "Казан дәүләт университеты" тексты. Текст эчтәлеге буенча сөйләмгә чыгу.

Иң зур байлык-күңел матурлыгы. (6 сәг)

"Роальд Сәгъдиев – фән күңендәге йолдыз" тексты. "Фәннәр һәм галимнәр" темасына сөйләшү. "Телләр белгән – илләр белгән" тексты. Татар графикасы тарихы. "Телләр белгән – ил ачар" темасына әңгәмә. Диалоглар төзү. Тәржемә итү күнегүләре.

Саф хисләр-беренче хисләр (10 сәг)

Ф.Әмирхан. “Хәят” әсәреннән өзең. Әсәр геройларына характеристика. Г.Камал “Беренче театр” драмасыннан өзең. Әсәр эчтәлеге буенча сөйләмгә чыгу – әсәрне сәхнәләштерү. “Киенә белү – үзе бер һөнәр” тексты. Текст эчтәлеге буенча сөйләмгә чыгу. “Сәламәтлек – зур байлык” тексты. Н.Дереклеева “Яшәү кыйммәте” легендасы. “Ничек сәламәт булырга?” темасына сөйләшү.

Зарарлы гадәтләрдән сакланыгыз (6 сәг)

"Тәмәке тартуның зарары" тексты. Текст эчтәлеге буенча сөйләмгә чыгу. "Аракы кешене нишләтә?" тексты. Текст эчтәлеге буенча ситуатив күнегүләр. "Ак үлемнән саклан" тексты. Наркотикларның зарары турында фильм карау, эчтәлеге буенча әңгәмә.

Дустың булса эзлә, тапсаң-сакла (3сәг)

"Дус була белү серләре" тексты. Ел буена үткәннәрне кабатлау.

“Туган тел (татар теле)” укыту предметының тематик планы

Программаның төп темалары/ бүлекләре	Сәгать саны	Агымдагы һәм арадаш контроль;	Контроль формасы
Белем һәм тормыш	10		
Иң зур байлык-күңел	6		

матурлыгы.			
Саф хисләр-беренче хисләр.	10		
Зарарлы гадәтләрдән сакланыгыз	6		
Дустың булса эзлә, тапсаң-сакла	3	Арадаш аттестация эше	Тест
Барлыгы	35		

Татар әдәбиятыннан календарь – тематик план

№		Дәреснең темасы	Сәг. саны	Эчтәлек элементлары	Үткәру ва план факт	
1 бүлек. Белем һәм тормыш (10 сәг)						
1	1	М.Хөсәен. "Китап" шигыре.	1	Китапларны саклый белү, татар китаплары турында белешмә туплау.	7.09	
2	2	"Минем яраткан китабым" темасына сөйләшү	1	Әсәрнең эчтәлеген белү, аралашу. Китап уку темасы	14.09	
3	3	Р.Фәхреддин "Китап һәм уку"	1	Р.Фәхреддин турында яңа мәг-ат туплау.	21.09	
4	4	Текст эчтәлегенә	1	Текст эчтәлегенә буенча сөйләмгә чыгу	28.09	
5	5	К.Насыйриның "Тәрбия китабы"ннан өзеңләп	1	К.Насыйри турында яңа мәг-ат туплау.	5.10	
6	6	Безнең тормышыбызда китапларның ролен	1	Казан университеты турында яңа мәгълүмат туплау..	12.10	
7	7	"Китапханәдә" темасына диалоглар төзү	1	Китапханә турында сөйләшү, каппа-каршы сөйләшә белү.	19.10	
8	8	Бсү. "Безнең бистә китапханәсендә"	1	"Безнең бистә китапханәсендә"	26.10	
9	9	"Казан дәүләт университеты" текстын	1	"Казан дәүләт университеты" турында сөйләшү, каппа-каршы сөйләшә белү.	09.11	
10	10	Текст эчтәлегенә буенча сөйләмгә чыгу	1	"Казан дәүләт университеты" турында сөйләшү, каппа-каршы сөйләшә белү.	16.11	
2 бүлек. Иң зур байлык-күнел матурлыгы. (6 сәг)						
11	1	"Роальд Сәгъдиев – фән күгендәге йолдыз" текстын	1	"Роальд Сәгъдиев турында яңа мәгълүмат туплау..	23.11	
12	2	"Фәннәр һәм галимнәр" темасына сөйләшү	1	Фәннәр һәм галимнәр турында яңа мәгълүмат туплау..	30.11	
13	3	"Телләр белгән – илләр белгән" текстын	1	Татарлар кайларда яшәвен күбрәк белү.	7.12	
14	4	Татар графикасы тарихын	1	Өйрәнелгән теманы аралашканда куллану.	14.12	
15	5	"Телләр белгән – ил ачар" темасына әңгәмә.	1	Төрле милләтләр дуслыгы турында яңа . мәгълүмат	21.12	

		Диалоглар төзү		туплау..		
16	6	Тәржемә итү күнегүләре	1	Матурлыкны күрә белү.	21.12	
3 бүлек. Саф хисләр-беренче хисләр(10 сәг)						
17	1	Ф.Әмирхан. “Хәят” эсәреннән өзек	1	Ф.Әмирхан. турында белү, анализ ясый белү, татар театрлары турында күбрәк белү.	11.01	
18	2	Әсәр геройларына характеристика	1	Матурлыкны күрә белү.	18.01	
19	3	Г Камал “Беренче театр” драмасыннан өзек	1	Г.Камал турында белү, анализ ясый белү, татар театрлары турында күбрәк белү.	25.01	
20	4	Әсәр эчтәлегә буенча сөйләмгә чыгу – эсәрне сәхнэләштерү	1	Комедияне сәхнэләштерү, әңгәмә кора белү, анализ ясый белү.	01.02	
21	5	“Киенә белү – үзе бер һөнәр” тексти	1	Язучы турында белү, анализ ясый белү, киенә белү проблемасы буенча сөйләшү.	08.02	
22	6	Текст эчтәлегә буенча сөйләмгә чыгу	1	Үз фикерен әйтә белү.	15.02	
23	7	“Сәламәтлек –зур байлык” тексти	1	Сәламәтлек турында күбрәк белү, презентация ясарга эзерләнү.	22.02	
24	8	Н.Дереклеева “Яшәү кыйммәте “ легендасы	1	Әсәрнең тел байлы- гын аңлау, аралашу, эчтәлеген аңлау.	1.03	
25	9	“Ничек сәламәт булырга?” темасына сөйләшү	1	“Ничек сәламәт булырга?” материал белү.	15.03	
26	10	Бсү “Минем тормышымда спорт”	1	“Минем тормышымда спорт” темасына сөйләү	22.03	
4 бүлек. Зарарлы гадәтләрдән саклангыз(6 сәг)						
27	1	"Тәмәке тартуның зарары" тексти	1	Тәмәке тартуның зарары турында материал белү.	12.04	
28	2	Текст эчтәлегә буенча сөйләмгә чыгу	1	Тәмәке тартуның зарары турында материал белү.	19.04	
29	3	"Аракы кешене нишләтә?" тексти	1	Аңлау, мөстәкыйль фикер йөртә алу, анализ ясый алу.	26.04	
30	4	Текст эчтәлегә буенча ситуатив күнегүләр	1	Эчтәлеген аңлап, сорауларга жавап бирү, аралаша алу.	2.05	
31	5	"Ак үлемнән саклан" тексти	1	Эчтәлеген аңлап, сорауларга жавап бирү, аралаша алу.	8.05	
32	6	Наркотикларның зарары турында фильм карау, эчтәлегә буенча әңгәмә	1	Наркотикларның зарары турында материал белү.	16.05	
5 бүлек. Дустың булса эзлә, тапсаң-сакла (3сәг)						
33	1	"Дус була белү серләре" тексти	1	Дуслык турында мәкальләр туплау.	23.05	
34	2	Арадаш аттес-я эше	1	Тест эшләү	30.05	
35	3	Ел буена үткәннәрне кабатлау	1	Лексик-грамматик күнекмәләрне камилләш/рү	31.05	

10 нчы сыйныф укучыларының белем дәрәжәсенә таләпләр:

- татар әдәбиятының дөньякүләм тоткан урыны, татар әдәбияты классиклары, аларның әсәрләре турында мәгълүмат;
- өйрәнгән әдәби әсәрләрнең эчтәлегә;
- классик әдипләрнең тормыш һәм ижат юлларының төп фактлары;
- әдәби әсәрнең төрен һәм жанрын билгеләү;
- әдәби әсәрләрне чагыштырып бәяләү;
- автор позициясен ачыклау;
- әдәби бәйләнеш таләпләрен саклаган хәлдә өйрәнелгән әсәрләрне сәнгатьле итеп уку;
- укыган әсәргә дәлилләр рәвештә үз мөнәсәбәтенең белдерү;
- рус һәм татар телендәге әсәрләрнең уртак һәм милли үзенчәлекләрен билгеләү, әхлакий кыйммәтләрне чагыштырып бәяләү;
- татар әдәби теленең нормаларына нигезләнеп, кирәкле темага телдән һәм язмага бәйләнешле текст төзү;
- диалогта яисә бәхәстә катнашып, үз фикерен исбатлый белү.

УКУТУНЫ МАТЕРИАЛЬ-ТЕХНИК ҺӘМ МӘГЪЛҮМАТИ ЯКТАН ТӘЭМИН ИТУ

Укыту методик комплект

Программа: Татарстан Республикасының Мәгариф һәм фән министрлыгы тарафыннан расланган “Рус телендә урта(тулы) гомуми белем бирү мәктәпләре өчен татар теле һәм әдәбиятыннан үрнәк программалар: 1-11 нче с-лар/ [төзүче авторлар Р. З. Хәйдәрова, Р. Л. Малафеева]” – Казан: Татар. кит.нәшр., 2011;

Дәрәслек: Р.З.Хәйдәрова, Р.Л.Малафеева, З.М.Шаһғалиева. Казан, “Мәгариф” нәшрияты, 2009. Татар теле. Рус телендә урта гомуми белем бирүче мәктәпнең 10 нчы сыйныфы өчен дәрәслек (рус телендә сөйләшүче балалар өчен).

Укытучы өчен методик әдәбият

А.Ш.Асадуллин, Р.А.Юсупов «Рус телле балаларга татар телен укыту методикасы нигезләре» Казан, «Мәгариф» нәшрияты, 2018

Р.З.Хәйдәрова «Научно-педагогические аспекты билингвального образования в Республике Татар-стан», Набережные Челны, 2016

Р.З.Хәйдәрова «Сборник ситуативных упражнений по татарскому языку для русскоязычных учащихся», Набережные Челны, 2016

Ф.Ф.Харисов «Татар телен чит тел буларак өйрәтүнең фәнни-методик нигезләре», Казан, Мәгариф, 2012.

Укучылар өчен әдәбият

Сүз сәнгатенең барлык жанрларына караган әсәрләрдән өзекләр:

Г.Камал, Һ.Такташ, М.Жәлил, Ф.Әмирхан, Ә.Еники, И.Гази, Н.Дәүли, Г.Әпсәләмов, М.Мәһдиев, Г.Ахунов, Ф.Хөсни, И.Юзеев, Ш.Маннур, Г.Сабитов, Ф.Яруллин.

М.Хөсәен «Китап». Р. Фәхреддин «Китап һәм уку» . Каюм Насыри «Тәрбия китабы». «Казан дәүләт университеты» тексты. «Роальд Сәгъдиев — фән күгендәге йолдыз» тексты. “Татарлар кайларда яшиләр?” тексты. «Сәламәтлек — зур байлык» тексты. «Тәмәке тартуның зарары» тексты. «Аракы кешене нишләтә?» тексты. «Ак үлем»нән саклан» тексты. “Киенә белү — үзе бер нәһә” тексты. “Тормыш мәгънәсе” тексты. «Өч дус» әкият . «Тугрылыклы дуслык» мәсәле. Ф. Хөсни “Кабак”. Һ.Такташ “Мокамай”. И.Юзеев “Мин телим дусларга”. Габделхай Сабитов «Ярсулы яз». А. Гыймадиев. «Зөлфия +... мин». В. Казыйханов. «Йөрәк ки-нәш көтә». Әмирхан Еники «Кем җырлады?» . Ш. Маннур. «Әсирлектә туган дуслык», Г. Ахунов: тормыш юлы һәм ижаты «Шагыйрьнең каһарманлыгы» әсәре, Муса Жәлил – герой-шагыйрь, Г. Әпсәләмов «Газинур» . М. Мәһдиев «Бәхилләшү».

Электрон ресурслар

1. <http://www.tugantelem.narod.ru> татар теленөйрәнү
2. <http://tatar.com.ru/fonetika.php> татар телефонетикасы
3. <http://tatar.moy.su> татар телетурында
4. <http://.belem.ru> новосты (яңалыклар)
5. <http://.suzlek.ru> on- line русча сүзлек
6. <http://.Tugan-tel.at.ru> шрифтлар һәм IT- технологияләр
7. <http://.Kitapxane.at.ru> татар телендәге әдәби әсәрләр
8. <http://.Tatar.com.ru> татар телендә сүзлекләр
9. <http://.Tatarca.boom.ru> татарча текстлар
10. <http://.tataroved.ru> татар тарихы: төрки – татар дөньясы
11. <http://vneuroka.ru> мавыктыргыч уеннар
12. <http://www.fasi.gov.ru> Фән һәм инновацияләр буенча федераль агентлык
13. <http://www.edu.kzn.ru> ТР Мәгариф һәм фән министр-лыгы Белем порталы

Тематик планда үзгэрешлэр бите

[illegible]

10 нчы сыйныф өчен татар әдәбиятыннан арадаш аттестация өчен контроль эш материалы (тест).

Тестларны бәяләү нормалары

«5» - 86-100% дөрес җавап өчен куела; 24 – 26б – «5»

«4» - 71-85% дөрес җавап өчен куела; 19 – 23б – «4»

«3» - 51-70% дөрес җавап өчен куела; 14 – 18б – «3»

«2» - 0-50% дөрес җавап өчен куела; 0– 13б – «2»

Укучыларның белем һәм күнекмәләрен бәяләү нормалары

№	Бәяләү критерийлары	“5”ле	“4”ле	“3”ле	“2”ле
1	Тыңланган текстның эчтәлеген буенча сорауларга язмача җавап бирү. (тыңлап аңлау минутларда – 1,5)	Эчтәлекне тулаем аңлап, барлык сорауларга язмача дөрес җавап бирелгән, 1 орфографик хатасы яки эчтәлеккә бәйлә 1 хатасы бар.	Эчтәлекне аңлап, сорауларга дөрес җавап бирелгән, әмма 2-3 орфографик, 3 пунктуацион яки эчтәлеккә бәйлә 2-3 хатасы бар.	Эчтәлекне өлешчә генә аңлап, сорауларга төгәл җавап бирелмәгән, 5 орфографик, 5 пунктуацион яки эчтәлеккә бәйлә 4-5 хатасы бар.	Сорауларга бирелгән җавапларның яртысы дөрес түгел, 6 орфографик, 6 пунктуацион яки эчтәлеккә бәйлә 5тән артык хатасы бар.
2	Диалогик сөйләм (репликалар саны - 11-12)	Укучы бирелгән ситуация яки өйрәнелгән тема буенча әңгәмә корал ала, әйтелешә һәм грамматик төзелешә ягыннан дөрес, эчтәлеген ягыннан эзлекле	Укучы бирелгән ситуация яки өйрәнелгән тема буенча әңгәмә корал ала, әмма репликаларның әйтелешендә һәм аерым сүзләрнең грамматик формаларында 2-3 хата жибәрәп,	Укучы өстәмә сораулар ярдәмендә генә әңгәмә корал ала, репликаларның әйтелешендә һәм сүзләрнең грамматик формаларында 4-6 хата	Укучы бирелгән ситуация яки өйрәнелгән тема буенча диалог төзи алмый.

		һәм тулы диалогик сөйләм төзи.	эчтәлеге ягыннан эзлекле диалогик сөйләм төзи.	жибәрәп, эчтәлеген бозып, диалогик сөйләм төзи.	
3	Монологик сөйләм (фразалар саны- 10-12)	Укучы өйрәнелгән яки тәкъдим ителгән тема буенча әйтелешә, грам- матик төзелешә ягыннан дәрәс һәм эчтәлеге ягыннан тулы, эзлекле монологик сөйләм төзи.	Укучы өйрәнелгән яки тәкъдим ителгән тема буенча эзлекле сөйләм төзи, әмма аерым сүзләренң әйтелешендә, грамматик формаларында яки жөмлә төзелешендә 2-3 хатасы бар.	Укучы өйрәнелгән яки тәкъдим ителгән тема буенча эзлекле сөйләм төземи, сүзләренң әйтелешендә, жөмлә төзелешен-дә 4-7 хата ясый.	Укучы өйрәнелгән яки тәкъдим ителгән темага монолог төзи алмый.